

INLICHTINGEN
SAMENVATTING

(I S A M)

7 / 76

Afdeling: Inlichtingen en
Veiligheid.

's-Gravenhage, 15 juli 1
Prins Clauslaan 8
Tfn 81 43 21

Nr. : AIV/0964/N-76

Aan:
Zie verzendlijst.

INLICHTINGENSAMENVATTING
(ISAM 7/76)

Deze ISAM is een nationaal inlichtingendocument.
Behoudens voorafgaande toestemming van het Hoofd
van de Afdeling Inlichtingen en Veiligheid van
de Luchtmachtstaf mag de inhoud niet

- a. ter inzage worden gegeven aan buitenlanders;
- b. ten overstaan van buitenlanders in discussie
worden gebracht;
- c. worden gekopieerd.

VERZENDLIJST (behorende bij Inlichtingsamenvatting nr. 7/76
d.d. 15 juli 1976.)

<u>Aan:</u>	<u>Ex.nr.:</u>	
Chef Staf (Luchtmacht) van de Inspecteur Generaal der Krijgsmacht	1	1)
Voorzitter van het Comité Verenigde Chefs van Staven	2	1)
C- CTL	3	
C- Vlb Soesterberg	4	
C- Vlb Leeuwarden	5	
C- GPLV/Vlb Deelen	6	
C- Vlb Volkel	7	
C- Vlb Eindhoven	8	
C- Vlb Twenthe	9	
C- Vlb Gilze Rijen	10	
C- 12GGW	11	
C- 3GGW	12	
C- 5GGW	13	
C- CRC/MILATCC	14	
C- LVM Groep	15	
C- 1LK t.a.v. C- ASOC	16+17	
C- CLO	18 t.e.m. 20	
C- LIMOS	21	
C- LETS)	22	
C- KKSL)		
C- KLS tevens Vlb Ypenburg	23	
Directeur Luchtmacht Stafschool	24	
Lumat	25	1)
LuLaMarat	26	1)
LuLaMarat	27	1)
MaLumat	28	1)
Lumat	29	1)
LaLumat	30	1)
LaLumat	31	1)
LuLamat	32	1)
LaLuMarat	33	1)
LaLuMarat	34	1)
	35	
<u>I.a.a.:</u>		
Voorzitter van het Comité Verenigde Inlichtingen- diensten Nederland	36	
Hoofd MARID	37	
Hoofd LAMID	38+39	
Hoofd IDB t.a.v. Lu-Liaison Officier	40	
OOP/KLu	41	
DMLu	42	
HPMV d.t.v. VCVCS	43	

	<u>Ex.</u>
NMR-Neth. SHAPE t.a.v. Maj [redacted]	4
NMR-Neth. AFCENT t.a.v. Maj [redacted]	4
NAK-2ATAP t.a.v. Lt-Kol [redacted]	4
Neth. Support Unit AAPCE t.a.v. Lt-Kol [redacted]	4
<u>d.t.v.:</u> NAK-2ATAP	
C- 1 LVC	4

Intern aan:

BDL - Plv.CLS - Sous-Chef Operatiën - Sous-Chef Plannen	4	
H- Afd.Ops Directie	} ter circulatie	5
H- Afd.Lu Bedr.Veiligheid		
H- Afd.Verbindingen		
H- Afd.Ops Behoeften		5
H- Afd.Plannen	} ter circulatie	5
H- Afd.Organisatie		
H- Afd.Fin.Beleid		
H- Afd.Autom.Aangelegenh.		
Archief Afd. Inlichtingen en Veiligheid		5
H- Sectie Contra Inlichtingen		5

-
- 1) ter info, daarna retour aan het Hoofd van de Afdeling Inlichtingen en Veiligheid van de Luchtmachtstaf.
  - 2) ex. 19 en 20 ter info, daarna retour aan het Hoofd van de Afdeling Inlichtingen en Veiligheid van de Luchtmachtstaf.

	Blz.:
<u>HOOFDSTUK I - FEITEN EN ONTWIKKELINGEN</u>	I-1
<u>WARSCHAU PAKT</u>	I-1
<u>WP lsk en lvd middelen tegenover de Centraal Europese Sector</u>	I-1
<u>Ontwikkelingen m.b.t. de vliegtuigslagorde in de "forward area"</u>	I-2
<u>Gemodificeerde SA-3 in Polen</u>	I-2
<u>Eerste waarneming van operaties met de FISHBED-Jx vanaf grasbanen met verharde ondergrond</u>	I-4
<u>FLOGGERS van ZERBST (16e TLL) beoefenden "life missile firing"</u>	I-4
<u>WP reactie op NAVO oefening "CRACK FORCE"</u>	I-4
<u>Mogelijke invoering van een "video down link" systeem t.b.v. SLAR/FOXBAT</u>	I-4
<u>SA-4 bij de Tsjechische strijdkrachten</u>	I-5 + bijl
<u>HOOFDSTUK II - ONTWIKKELINGEN BIJ DE WP LSK IN DE EERSTE HELFT VAN 1976</u>	II-1/I + bijl
<u>HOOFDSTUK III - DE MILITAIRE BETEKENIS VAN HET RUSSISCHE Vliegdekschip van de Kiev-klasse</u>	III-1/
<u>HOOFDSTUK IV - SLAGORDE WP LSK</u>	IV-1/1 + bijl
<u>HOOFDSTUK V - HET 9e PARTIJCONGRES VAN DE SED</u>	V-1/V.
<u>HOOFDSTUK VI - OVERZICHT BEHANDELDE VEILIGHEIDSMELDINGEN</u>	VI-1/1

1. Het in mei j.l. gehouden Oostduitse partijcongres bracht, zoals mocht worden verwacht, in politiek en ideologisch opzicht geen fundamentele veranderingen. De Duitsland-politiek van partijleider Erich Honecker, zijn buitenlandse en binnenlandse politieke koers, m.n. zijn economische beleid, erop gericht "wichtige Voraussetzungen für den allmählichen Übergang zum Kommunismus zu schaffen", zijn door het congres goedgekeurd. Uiteraard op de steun van de SU aangewezen ontving Honecker bij monde van de tweede man na Breznev, de leider van de CPSU-delegatie Suslow, de volledige steun van de CPSU. Het congres was dan ook, zoals Honecker verklaarde, geheel doortrokken van de geest van "proletarisch internationalisme". Tijdens het 9e SED-congres, dat werd bijgewoond door 2500 afgevaardigden en door 300 vertegenwoordigers van bevriende of broederpartijen uit 92 landen, heeft de Oostduitse partijleider in een rede van ongeveer 4½ u de politieke en economische lijn voor de komende vijf jaar aangegeven.

2. De betrekkingen tussen de SED en de CPSU (partijniveau) en tussen de DDR en de SU (staatsniveau) hebben op dit congres een nieuw hoogtepunt bereikt. Sedert de totstandkoming van het "Verdrag voor vriendschap, samenwerking en wederzijdse bijstand" van oktober 1975 is de DDR meer nog dan voorheen men kan zeggen een "kwasi-deelstaat" van de SU geworden. Op het SED-congres sprak Honecker van de onverbreekelijke, ja onverwoestbare vriendschapsbanden tussen SED en CPSU, van een volstrekt "nieuw type" van betrekkingen. Niet enkel geldt dat voor de bilaterale betrekkingen op partijniveau, maar ook voor de betrekkingen op staatsniveau. Met de aanduiding "nieuw type van betrekkingen" wordt overigens niet zo heel veel meer bedoeld dan dat die betrekkingen specifiek "socialistisch" (kommunistisch) van aard zijn en een zekere integratiegraad hebben bereikt.

3. Volgens secretaris-generaal Honecker bracht het Sowjet-Oostduitse vriendschapsverdrag van 1975 de betrekkingen tussen de DDR en de SU op een hoger niveau. De hoogste fase van de betrekkingen is de volledige integratie.

volledige integratie (men kan ook zeggen "Anschluss") blijft derhalve vooral nog een "toekomstbeeld". Op ideologisch terrein en op het vlak van de buitenlandse politiek erkende Honecker op het partijcongres de leidersrol van de SU, althans bij implicatie: samenwerking met de CPSU en de SU "en de andere landen van de socialistische gemeenschap" vormt de hoeksteen van de internationale activiteit van de SED en van het buitenlands beleid van de DDR. De vervlechting van de twee economieën en hun wederzijdse afhankelijkheid worden overeenkomstig de richtlijnen van het economische plan steeds sterker en groter. In de praktijk, zo kan worden gesteld, betekent een en ander dat DDR en SU nog alleen in etnisch en cultureel opzicht van elkaar verschillen. Het steeds nauwer worden van de banden met de SU zal tengevolge hebben, dat de SED, resp. de DDR in de komende decennia nog afhankelijker zal worden van de CPSU, resp. de SU.

4. In het nieuwe partijprogramma van de SED bekent de Oostduitse CP zich tot de Leninistische formule van de "Annäherung sozialistischer Nationen", d.w.z. tot hun geleidelijke eenwording volgens een wetmatig proces. Als fundament van deze eenwording beschouwt men de "socialistische economische integratie" (in Comeconverband), welke wordt aangeduid als een planmatig door te voeren proces van "internationale socialistische arbeidsverdeling". Derhalve ziet men deze economische integratie als een deelproces fungeren van een veel bredere ontwikkeling (vgl. EEG en de Europese eenwording), nl. van integratie op het gebied van cultuur, onderwijs en wetenschap, op politiek en militair terrein, kortom op het totaalgebied van de maatschappelijke betrekkingen van de staten van de "socialistische gemeenschap". De betekenis van het feit dat de SED de formule van "Annäherung sozialistischer Nationen" officieel in haar partijprogramma heeft opgenomen is dat de koers van de zgn. "Abgrenzungspolitik" (jegens de Bondsrepubliek) nu blijkbaar definitief over alle Oostduitse varianten van "Wiedervereinigungspolitik" heeft gezegevierd. Het perspectief is daardoor nu duidelijker dan ooit doorgetrokken in de richting van Moskou. Anders gezegd, de ironie van de ontspanningspolitiek is gelegen in het feit, dat de detente het uittreden van de DDR "aus der gemeinsamen deutschen Nation" niet alleen niet verhinderde, maar veeleer bevordert heeft.

5. De "Abgrenzungspolitik"

5. De "Abgrenzungspolitik" zal derhalve worden voortgezet, de rol van de idee van de hereniging van Duitsland speelt niet langer mee. Wel blijft de begripsaanduiding "socialistische Duitse natie" in het nieuwe Oostduitse partijprogramma nog alle ruimte bieden om daaronder ook het Westduitse buurland te verstaan, mocht ooit in de toekomst nog eens sprake zijn van een "socialistisch" West-Duitsland. M.b.t. West-Berlijn valt op, dat slechts de "strikte naleving" van de bestaande verdragen, in het bijzonder het Viermogendhedenaccorder van 1971, wordt geëist en niet hun "volledige toepassing", hetgeen op een veel meer restrictieve dan op een ruimhartige opstelling inzake Berlijn duidt.

6. Op het SED-congres is meermalen het accent op de eenheid van partij en volk gelegd. Hoewel het congres de wens heeft uitgesproken om verbeteringen in de politiek-sociale sfeer te laten afhangen van een verbeterde prestatie van de individuele burger en van de resultaten van de gehele economie, heeft de Oostduitse staat zich op dat punt niet al te zeer vastgelegd. Gezien het risico om gedane beloften eventueel niet te kunnen nakomen kwam de SED-top tot een verstandiger besluit: men zal er vooral naar streven om de prijzen van de consumptiegoederen zo stabiel mogelijk te houden, zulks ook al omdat hier in het verleden de mogelijkheden tot manoeuvreren met succes beproefd zijn.

7. Op binnenlands politiek terrein zal de cultuurpolitiek van de DDR geen wijzigingen ondergaan: kunstenaars, schrijvers en andere culturele werkers dienen zich van hun verantwoordelijkheid tegenover het socialisme bewust te zijn. Het privé-ambacht in de DDR hoeft vooralsnog niet te verdwijnen, het ziet zich door partijleider Honecker zelfs van een enig perspectief verzekerd. Naast de SED kunnen de andere partijen (tjes) blijven voortbestaan, mits zij de voorhoederol van de SED maar erkennen en zolang zij voor de SED een nuttige functie als overbrengingsmechanisme blijven vervullen. De Christelijke kerken wordt in het nieuwe partijprogramma van de SED uitdrukkelijk ruimte gelaten, hetgeen overigens niet wil zeggen dat in de administratieve praktijk aan hun werkzaamheden geen paal en perk zal worden gesteld.

8. Bij de

8. Bij de formulering van de doelstellingen van de buitenlandse politiek van de DDR werd meermalen de leidersrol van de CPSU benadrukt. Het 25e partijcongres van de CPSU, aldus partijleider Honecker, gaf nieuwe impulsen aan de zaak van het communisme: "Wij zullen de resultaten van dat partijcongres aanvaarden als die van onszelf". Nu de meer specifieke doelstellingen als erkenning van de DDR en opneming in de VN verwezenlijkt zijn, kan de SED zich met nog meer kracht achter de doelstellingen van de Sowjet-buitenlandse politiek scharen. Op het congres werden de resultaten van de Conferentie van Helsinki positief gewaardeerd. De interesse in de ontspanning werd onderstreept, maar tevens ook beperkt en afhankelijk gesteld (welhaast naar Westers voorbeeld) van de ernst van het streven om de politieke ontspanning met militaire ontspanning uit te breiden. Volgens Honecker kon worden vastgesteld dat de buitenlandse politiek van de DDR op succesvolle wijze heeft bijgedragen aan de veiligstelling van "gunstige internationale voorwaarden voor socialistische en communistische opbouw". De versterkte internationale positie van de DDR werd gebruikt om de "socialistische gemeenschap" te versterken en om "internationale solidariteit te beoefenen met alle krachten die strijden voor vrijheid en nationale onafhankelijkheid". Uit de uitvoerige uiteenzetting van wat de SED onder het beginsel van vreedzame coëxistentie verstaat blijkt dat de Oostduitse partij in ideologisch en politiek opzicht de offensieve noot niet wenste te verwaarlozen.

9. Tijdens de laatste dag van het 9e SED congres op 22 mei werd de nieuwe samenstelling van de Oostduitse leidinggevende partijorganen bekend gemaakt. Alle 16 leden van het Politbureau zijn in hun functies herkozen, terwijl drie plv. Politbureauleden - Minister van Staatsveiligheid Erich Mielke, eerste partijsecretaris Werner Felte (stad Halle), eerste partijsecretaris van Berlijn Konrad Naumann - bevorderd werden tot volwaardig Politbureau-lid. Als kandidaatlid zijn ze opgevolgd door Horst Dohlus, Honecker rechterhand op het gebied van partijorganisatie en kader, door jeugdbondleider Egin Krenz en eerste partijsecretaris Werner Walde van het district Cottbus. Het CC-secretariaat heeft uitbreiding gekregen in de persoon van Neues Deutschland - hoofdredacteur

Joachim Herrmann.

Joachim Herrmann. Zowel Naumann als Felke zijn duidelijke Honeckergetrouwen (evenals Dohls). De samenstelling van het nieuw gekozen Politburo van de SED en van het Secretariaat van het Centrale Comité getuigen van de gevestigde machtspositie van partijleider Erich Honecker (64 jr.). Een uiterlijk teken daarvan waren de huldeblijken die hem op het congres ten deel vielen, m.n. nadat hij zijn verslag aan het congres had uitgebracht. Nu het aantal Politburoleden van 16 op 19 personen gebracht is en dit orgaan met de kandidaatleden meegerekend uit 28 leden bestaat is wellicht daardoor het gevaar van factievorming groter geworden. Opgelost werd anderzijds het generatieprobleem. Sedert het 8e Partijcongres (1971) zijn van de 28 leden en kandidaatleden 1 functionarissen nieuw in het Politburo opgenomen. Acht leden daarvan zijn thans nog geen vijftig jaar oud, twee leden nog geen vijfenveer jaar. De verjonging heeft geleid tot een verdere daling van het leeftijds-gemiddelde.

10. Tussen 1971 en 1976 is het aantal leden en kandidaatleden van de SED naar officiële opgaven met ongeveer 133.000 man (= 7%) gestegen tot boven de 2.000.000 leden. In het kader van deze ontwikkeling is nu ook het Centrale Comité van de SED, officieel het hoogste partijorgaan tussen de congressen, met ongeveer 7% uitgebreid (van 1 op 202 leden). In totaal 66 leden en kandidaatleden van het CC zijn op het 9e Partijcongres nieuw gekozen (op het vorige Partijcongres 4). Altijd nog een 65% van de functionarissen van het CC resteert uit de tijd van Honeckers voorganger Ulbricht (130 leden). Behalve uit vertegenwoordigers van de partijhiërarchie is het CC samengesteld uit de meerderheid van de leden van de ministerraad, uit topfiguren van de staatsveiligheidsdienst en het leger, de jeugdbond (FDJ), de vakbonden en leiders van hogere partijinstellingen voor ideologische en politieke scholing.

Sectie CI

HOOFDSTUK VI - OVERZICHT BEHANDELDE VEILIGHEIDSMELDINGEN

in de maand mei 19 76

Datum van binnenkomst	Datum en plaats v.h. incident	Onderwerp	Voorlopig resultaat v.h. onderzoek
1. MELDINGEN	IN VERSLAGPERIODE.		
3/5		Onjuist verzonden GEHEIM geclassificeerd stuk. Compromittatie wordt niet waarschijnlijk geacht.	Betr. is gecorrigeerd.
3/5	20/4 V1b GR	Tijdens het Paas week-einde zijn vernielingen aangebracht aan de aanvliegverlichting van de hoofdlandingsbaan.	Aangenomen wordt dat deze vernielingen zijn aangericht door bewoners van een in de nabijheid gelegen camping.
5/5	26/4 HKKLu	Een anoniem schrijven werd ontvangen waarin gedreigd werd met een overval tijdens een afscheidsreceptie.	Tijdens receptie verscherpte bewaking ingesteld. In onderzoek.
5/5	11/3 LVMG	In het streekblad "De Havenloods" verscheen een stukje over Schoonhoven, waarbij luchtopnamen. Op de foto duidelijk de opstellingen straalverbindingstation en sat. com.	Luchtfotograaf "De Havenloods" niet in het bezit van luchtfotovergunning. Dienst luchtvaart Rijks-politie maakt PV op.
5/5	15/4 HKKLu	In de directe omgeving van HKKLu verscheurde documenten gevonden waartussen GEHEIM en SECRET geclassificeerde documenten.	Uit onderzoek gebleken dat dit abusievelijk is gebeurd. Betr. gecorrigeerd. Compromittatie heeft niet plaatsgevonden.
6/5	1/5 V1b SB	Demonstratie georganiseerd door de CPN, district Utrecht, bij de poort van Kamp Nieuw-Amsterdam.	
6/5	14/4 V1b GR	Door een inzittende van een lichtblauwe Peugeot zijn foto's gemaakt van de vliegbasis.	In onderzoek.

Observatie van

Datum van binnenkomst	Datum en plaats v.h. incident	Onderwerp	Voorlopig resultaat v.h. onderzoek
6/5	5 GGW	Observatie van stelling van 5 GGW door inzittenden van diverse auto's.	In onderzoek.
7/5	4/5 MinDef	Veiligheidsofficier MinDef overhandigd HBIV/KLS een vijftal foto's van een KLU brandstofdepot. De foto's werden aangetroffen in een portiersloge.	In onderzoek.
11/5	20/4 HKKLu	Geclassificeerde documenten aangetroffen in niet afgesloten bureau.	Betr. is gecorrigeerd.
11/5	8/5 Vlb VKL	Demonstratie voor de vliegbasis door 12 personen. Zij voerden spandoeken met het opschrift "Geen F-16 op Volkel", "Tegen aanschaf van de F-16" en "Verwijdering van atoomkoppen in Volkel".	Demonstratie verliep rustig. Geen publieke belangstelling.
12/5	22/4 Vlb De Peel	2 personen aangetroffen op het terrein van de vlb. Zij waren niet in het bezit van een toegangsbewijs.	Door KMar PV opgemaakt.
25/5	14/4 5 GGW	Voor de hoofdboort werd een auto waargenomen met 3 inzittenden, welke gekleed waren in een vreemdsoortig uniform. De auto was voorzien van radiozend- en ontvangapparatuur.	In onderzoek.
25/5	19/5 Staf CTL	Secretarie ontvangt een GEHEIM geclassificeerd stuk welke niet op de juiste wijze verpakt en verzonden was.	Betr. is gecorrigeerd.
26/5	27/4 Dinxperlo	Patrouille KMar constateert tijdens controle van NATO pijpleiding dat het slot van put 8 beschadigd is.	Door KMar onderzoek ingesteld zonder resultaat.
31/5	Vlb SB	Sinds enige maanden wordt een inwoner van Amersfoort regelmatig waargenomen bij de vlb, waar hij met behulp van fotoapparatuur met tele-lens opnamen maakt van mil vliegtuigen.	In onderzoek.

Datum van binnenkomst	Datum en plaats v.h. incident	Onderwerp	Voorlopig resultaat v.h. onderzoek
31/5	18/5 Vlb TW	Bij het MT-Sq op het Zuidkamp wordt geconstateerd dat aan een aantal auto's is geknoeid (zand in brandstoftanks en remcilinders). N.B. Gedurende de afgelopen verslagperiode kwamen vier meldingen binnen over vermissingen van mil paspoorten, draagpassen en DTB's.	In onderzoek.
2. AFGEDAAN TIJDENS VERSLAGPERIODE (Oude meldingen)			
23/12	16/12 Vlb VKL	Een inzittende van een Ford Consul vertoont verdachte belangstelling mbt. de toegangswegen tot de vlb Volkel.	Tot heden de eigenaar van de auto niet vast gesteld. Zaak voorlopig afgedaan.
5/2	Vlb GR	Vermissing van een NAVO document bij het DVM.	Uit huishoudelijk onderzoek gebleken dat compromittatie zeer waarschijnlijk niet heeft plaats gevonden, daar het boekwerk direct na roulatie zou zijn vernietigd zonder opmaking van PV.
12/2	Vlb SB	Vermissing geclassificeerde documenten.	Onderzoek ingesteld door HBIV en Comm.v.Huish.onderzoek. Geen resultaat. NATO HQ geïnformeerd.
18/2	10/2 Vlb SB	Telefooncentrale van vlb Soesterberg ontvangt vanuit Schöppingen (BRD) telefonisch opdracht om een bepaalde mil op te sporen.	Valse melding.
26/3	16/3 Vlb GR	Vermissing geclassificeerde documenten.	HQ2ATAF telegrafisch ingelicht. Huish.onderzoek ingesteld. Uit onderzoek gebleken dat compromittatie zeer waarschijnlijk niet heeft plaats gevonden daar aangenomen wordt dat de documenten zijn vernietigd zonder opmaking van PV.

Datum van binnenkomst	Datum en plaats v.h. incident	Onderwerp	Voorlopig resultaat v.h. onderzoek
9/4	1/4 Vlb TW	Onbekende burger komt aan planton Deventerpoort en stelt op zeer indringende wijze vragen over de vlb.	Uit onderzoek gebleken dat betr. bekend staat als een praatjesmaker. Politiek en crimineel is hij onbekend.
12/4	22/3 Vlb WD	Door employe van Fokker werden opnamen gemaakt van een voor vertrek gereed staande colonne met HAWK apparatuur. Heeft op 8/3 ook reeds een aantal opnamen gemaakt.	Onderzoek wijst uit dat er sprake is van fotograferen t.b.v. Fokker; verzuimd werd te realiseren cfm veiligheidsvoorschriften. Maatregelen ter voorkoming van herhaling zijn getroffen.
14/4	6/4 Vlb DL	Een zekere van DELLEN brengt een bezoek aan de PRO van de vlb. Zou dierenarts zijn en oa. verbonden aan het Wereld Natuurfonds. Een door de PRO aan van DELLEN gericht schrijven kwam onbetelbaar retour aangezien deze op het door hem opgegeven adres onbekend was.	Uit onderzoek gebleken dat betr. bekend staat als een fantast. Hij is drogist van beroep. Politiek en crimineel is hij onbekend.